

Characteristics of Productive Thermotolerant Acetic Acid Bacteria; *Acetobacter* sp. A10

Moghadami F. * *MSc*, Soudi M.R.¹ *PhD*

*Biology Department, Abhar Branch, Payam-e-Noor University, Abhar, Iran

¹Microbiology Department, Biology Faculty, Alzahra University, Iran

Abstract

Aims: Adaptation of native bacterial strains in every climate is considerable. Evaluation of native thermotolerant acetic acid bacteria effectively influence their optimal and beneficial use. The aim of this study was to evaluate the characteristics of productive thermotolerant acetic acid bacteria with focusing on *Acetobacter* sp. A10.

Materials & Methods: In the present experimental study, the native thermotolerant strain of *Acetobacter* sp. A10 was used. For preparation of fresh culture and maintenance of thermotolerant strain glucose yeast extract calcium carbonate was used, which contained 50g glucose, 10g yeast extract, 30g calcium carbonate, and 25g agar per liter. In order to produce acetic acid by the strain of *Acetobacter* sp. A10, ethanol yeast extract broth culture was used. Effect of initial concentrations of ethanol and acetic acid on the production of acetic acid by *Acetobacter* sp. A10 was investigated, using a culture media containing 2% to 9% ethanol and 2% to 9% acetic acid.

Findings: This strain could produce 40g/l acetic acid from 4% (WV) ethanol in baffled shake-flasks in 24h under optimized conditions of pH 4, at 33°C, and 150rpm. The strain at 37 °C was able to produce acetic acid in the presence of a 4% and 8% initial concentration of acetic acid a. The rate of fermentation was 2.5 times more than mesophilic ones.

Conclusion: *Acetobacter* sp. A10 is active in a different temperature range compared to mesophilic strains and it is able to withstand ethanol and acetic acid to more concentrations. In addition, it has higher efficiency, as well as greater rate and power of fermentation.

Keywords

Acetobacter [<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/mesh/68000091>];
Thermotolerance [<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/mesh/2016475>];
Acetic Acid [<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/mesh/68019342>];
Alcohol Dehydrogenase [<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/mesh/68000426>]

*Corresponding Author

Tel: +98 (28) 33356887

Fax: +98 (24) 35226932

Post Address: Payam-e-Noor University, Daneshgah Boulevard, Abhar, Zanjan. Postal Code: 4561934365

fouziehm@yahoo.com

Received: August 5, 2016

Accepted: March 15, 2018

ePublished: June 21, 2018

ویژگی‌های باکتری گرمپای مولد استیک‌اسید Acetobacter sp. A10

فوزیه مقدمی * MSc

گروه زیست‌شناسی، واحد ایهر، دانشگاه پیام نور، ایهر، ایران

محمدرضا صعودی PhD

گروه میکروبیولوژی، دانشکده علوم زیستی، دانشگاه الزهراء^(ع)، تهران، ایران

چکیده

اهداف: سازگاری سویه‌های میکروبی بومی هر منطقه از لحاظ آب‌وهوای خاص آن مناطق بسیار مورد توجه است. بررسی سویه‌های بومی باکتری‌های تولیدکننده استیک‌اسید می‌تواند در استفاده بهینه از آنها بسیار موثر باشد. هدف این مطالعه، بررسی ویژگی‌های باکتری گرمپای مولد استیک‌اسید Acetobacter sp. A10 بود.

مواد و روش‌ها: در مطالعه تجربی حاضر، از سویه بومی گرمپای Acetobacter sp. A10 استفاده شد. برای تهیه کشت تازه و نگهداری سویه گرمپای از محیط کشت GYC و به‌منظور تولید استیک‌اسید توسط سویه Acetobacter sp. A10، از محیط کشت EYB استفاده شد. اثر غلظت‌های اولیه اتانول و استیک‌اسید بر تولید استیک‌اسید توسط سویه Acetobacter sp. A10 با کمک محیط‌های کشت حاوی ۹-۲٪ اتانول و ۵-۲٪ استیک‌اسید مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: سویه Acetobacter sp. A10 توانست در شرایط بهینه یعنی دمای ۳۳°C، pH برابر ۴ و در فلاسک شیاردار با سرعت ۱۵۰ دور در دقیقه با غلظت اولیه ۴٪ اتانول در مدت ۲۴ ساعت به مقدار ۴۰ گرم بر لیتر استیک‌اسید تولید کند. این سویه در دمای ۳۷°C نیز قادر بود در حضور غلظت اولیه ۴٪ استیک‌اسید و غلظت اولیه ۸٪ اتانول، استیک‌اسید تولید کند. سرعت فرمنتاسیون در سویه Acetobacter sp. A10 برابر ۲/۵ بیشتر از سویه‌های مزوفیل بود.

نتیجه‌گیری: سویه Acetobacter sp. A10 در دامنه دمایی متفاوتی نسبت به سویه‌های مزوفیل دارای فعالیت است و قدرت تحمل اتانول و استیک‌اسید را نیز تا غلظت‌های بیشتری دارا است. به‌علاوه، دارای بازدهی بالاتر و نیز سرعت و توان فرمنتاسیون بیشتری است.

کلیدواژه‌ها: Acetobacter، گرمپای، استیک‌اسید، الکل‌دهیدروژناز

تاریخ دریافت: ۱۳۹۵/۰۵/۱۵

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۱۲/۲۴

* نویسنده مسئول: fouziehm@yahoo.com

که اگر بتوان از سویه‌های گرمپای با عملکرد بهینه در دمای ۳۷-۴۰°C استفاده کرد، در هزینه خنک‌کردن صرفه‌جویی خواهد شد [7].

سویه‌های متعلق به جنس استوباکتر دارای چندین آنزیم دهیدروژناز وابسته به غشا هستند که سبب می‌شود آنها بتوانند برخی قندها و قندالکل‌ها را به‌طور ناقص اکسید کنند و محصولات اکسایش را به بیرون از سلول تراوش نمایند. به همین دلیل چنین فرآیندهایی را اکسیداسیون ناقص یا فرمنتاسیون اکسیداتیو می‌نامند [8].

آنزیم‌های دهیدروژناز در این جنس در غشای سیتوپلاسمی به زنجیره تنفسی باکتری متصل هستند. این باکتری‌ها حاوی چندین زنجیره تنفسی مختلف هستند. یکی از آنها زنجیره تنفسی استیک‌اسید است که دو آنزیم الکل‌دهیدروژناز (ADH) و آلدئیددهیدروژناز (ALDH) در آن فعال هستند [9]. الکل‌دهیدروژناز که یک کوئینوپروتئین وابسته به پیرولوکوئینولین‌کوئینون (PQQ) است می‌تواند اتانول را به استالدئید، اکسید کند و آلدئیددهیدروژناز نیز استالدئید حاصل را به استیک‌اسید اکسید می‌کند [10]. آنزیم الکل‌دهیدروژناز متصل به غشا برای اولین بار در سال ۱۹۷۸ توسط آدچی و همکاران جداسازی و توصیف شد [11]. فعالیت این آنزیم مانند سایر آنزیم‌ها در اثر افزایش برخی فاکتورهای محیطی مانند دما افزایش می‌یابد [5]. در مقابل، افزایش برخی فاکتورهای دیگر مانند افزایش اسیدیته و هوادهی که سبب ایجاد فرم غیرفعال آنزیم می‌شود، می‌تواند اثر عکس بر فعالیت آن داشته باشد [12].

تاکنون مطالعات زیادی روی سویه‌های بومی استوباکتر گرمپای در ایران انجام نشده است. هدف این پژوهش توصیف ویژگی‌های سویه باکتری گرمپای مولد اسید استیک Acetobacter sp. A10 بومی ایران و بررسی فرمنتاسیون سرکه توسط این سویه بود. تحمل حرارتی آنزیم الکل‌دهیدروژناز نیز از طریق بررسی عصاره سلولی حاوی آنزیم جدا شده از این سویه در دماهای مختلف مورد مطالعه قرار گرفت.

مواد و روش‌ها

سویه باکتریایی و محیط‌های کشت: سویه استفاده‌شده در مطالعه تجربی حاضر، در پژوهش قبلی از سرکه‌های خانگی جداسازی و براساس خصوصیات بیوشیمیایی (اکسیداسیون استات و لاکتات) در حد جنس، شناسایی شده بود [13].

برای تهیه کشت تازه و نگهداری سویه گرمپای از محیط کشت عصاره مخمر گلوکز کلسیم‌کربنات (GYC) استفاده شد که در هر لیتر آن ۵۰ گرم گلوکز، ۱۰ گرم عصاره مخمر، ۳۰ گرم کربنات کلسیم و ۲۵ گرم آگار موجود بود. تولید استیک‌اسید و تحمل سویه در برابر غلظت‌های اولیه اتانول و استیک‌اسید، اثرات هوادهی، دما و pH و همچنین اندازه‌گیری فعالیت آنزیم در محیط کشت مایع عصاره مخمر اتانول (EYB) مورد بررسی قرار گرفت که در هر لیتر آن ۳۰ گرم عصاره مخمر و ۴۰ میلی‌لیتر اتانول موجود بود.

تولید استیک‌اسید توسط سویه Acetobacter sp. A10: به‌منظور تولید استیک‌اسید توسط سویه Acetobacter sp. A10، از محیط کشت EYB استفاده شد. به‌منظور تلقیح لوله‌های پیش‌کشت از کلنی‌های ۲۴ ساعته موجود در محیط GYC استفاده شد. پس از ۲۴ ساعت از محیط پیش‌کشت، به میزان ۲٪ به فلاسک‌های ۲۵۰ میلی‌لیتری حاوی ۵۰ میلی‌لیتر محیط کشت EYB تلقیح شد. بعد از ۲۴ ساعت محتوای فلاسک‌ها با سرعت ۱۰۰۰۰ دور

مقدمه

طبقه‌بندی باکتری‌های استیک‌اسید در سال‌های اخیر توسعه یافته و این میکروارگانیسم‌ها به ۱۵ جنس تقسیم شده‌اند [1]. یک گروه از آنها جنس استوباکتر (Acetobacter) است که موضوع مورد بحث این مقاله است.

باکتری‌های جنس استوباکتر باکتری‌های مزوفیلی هستند که دمای بهینه ۲۳-۲۸°C دارند [1]. در سال ۱۹۹۷ برای اولین بار ساکی و همکاران سویه‌هایی از استوباکتر را توصیف کردند که قادر به رشد و تولید استیک‌اسید در دمای ۳۷-۴۰°C بودند و دمای بهینه ۳۲-۳۳°C داشتند. از این رو این سویه‌ها، گرمپای (Thermotolerant) نام گرفتند [2].

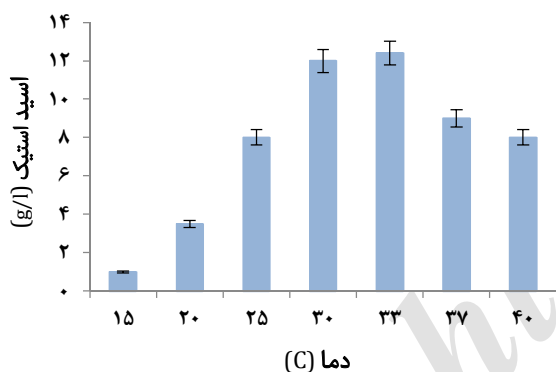
در سال‌های بعد مطالعات بیشتری روی سویه‌های گرمپای انجام گرفت و کارایی و ویژگی‌های بیشتری از آنها معرفی شد [3-5]. از جمله ویژگی‌های خاص این سویه‌ها توانایی رشد و تولید استیک‌اسید در غلظت‌های اولیه ۹٪ اتانول و ۵٪ استیک‌اسید است [6]. گرم‌شدن کره زمین به دلیل اثر گلخانه‌ای از نظر صنایع تخمیری بسیار مهم است، چرا که باید طی فرآیند تولید، دما را ثابت نگه دارند و در صورت افزایش دمای فرمنتاسیون باید مبالغ زیادی را برای خنک‌کردن دستگاه‌ها صرف کنند. این در حالی است

یافته‌ها

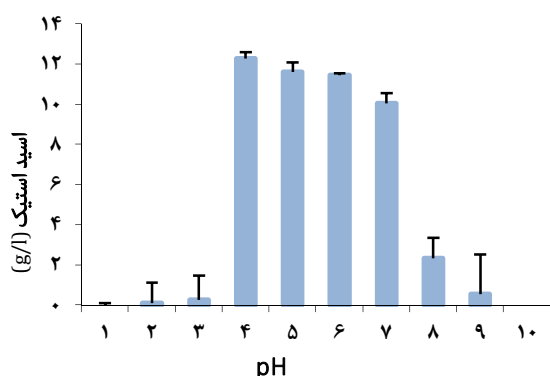
اصلاح شرایط تولید سرکه توسط *Acetobacter sp.* A10: به‌کارگیری شرایط بهینه باعث شد میزان تولید استیک‌اسید توسط سویه *Acetobacter sp.* A10 تا ۴۰ گرم بر لیتر افزایش یابد. دمای بهینه برای سویه مورد نظر، ۳۳°C یعنی ۳°C بالاتر از دمای بهینه انواع مزوفیل (۲۸-۳۰°C) بود و در دمای ۳۳°C قادر بود ۱۲ گرم بر لیتر استیک‌اسید تولید کند (نمودار ۱).

pH مناسب برای تولید اسید ۴ بود (نمودار ۲). در بهینه‌سازی میزان هوادهی، استفاده از فلاسک شیاردار بازدهی تولید استیک‌اسید را تا ۹۰٪ افزایش داد، در حالی که در فلاسک‌های ساده، بازدهی ۴۰٪ بود. بهترین شرایط برای تولید استیک‌اسید توسط سویه *Acetobacter sp.* A10، دمای ۳۳°C (نمودار ۱)، pH برابر ۴ (نمودار ۲) و هوادهی با ارلن‌های شیاردار با سرعت ۱۵۰ دور در دقیقه بود.

مقایسه تحمل حرارتی سویه *Acetobacter sp.* A10 با یک سویه مزوفیل و میزان تولید اسید در دماهای مختلف با رعایت شرایط بهینه انجام شد (نمودار ۳). سویه *Acetobacter sp.* A10 توانست با رعایت شرایط بهینه (pH برابر ۴ و هوادهی با سرعت ۱۵۰ دور در دقیقه در ارلن‌های شیاردار) در دمای ۳۳°C و ۳۷°C در حضور غلظت اولیه ۸٪ اتانول، رشد و ۴۰ گرم بر لیتر استیک‌اسید تولید کند (نمودار ۴).

نمودار ۱: اثر دما بر میزان تولید استیک‌اسید توسط سویه *Acetobacter sp.* A10 در فلاسک‌های ارلن‌مایر ۲۵۰ میلی‌لیتری با ۵۰ میلی‌لیتر محیط کشت EYB در مدت ۲۴ ساعت

نمودار ۲: اثر pH بر میزان تولید استیک‌اسید توسط سویه *Acetobacter sp.* A10 محیط کشت‌های EYB (۵۰ میلی‌لیتر در فلاسک‌های ۲۵۰ میلی‌لیتری) از طریق افزودن هیدروکلریک‌اسید (HCl) و سدیم‌هیدروکسید (NaOH) تنظیم شد. دمای ۳۰°C به مدت ۲۴ ساعت

در دقیقه به مدت ۱۰ دقیقه در دمای ۴°C سانتریفوژ شده و محلول رویی آن برای بررسی میزان تولید استیک‌اسید استفاده شد. کلیه مراحل آزمایش با ۵ تکرار انجام شد و میانگین نتایج گزارش شد. **اثر فاکتورهای مختلف بر تولید استیک‌اسید:** اثر غلظت‌های اولیه اتانول و استیک‌اسید بر تولید استیک‌اسید توسط سویه *Acetobacter sp.* A10 با کمک محیط‌های کشت حاوی ۲-۹٪ اتانول و ۵-۲٪ استیک‌اسید مورد بررسی قرار گرفت. به‌منظور بررسی اثر دماهای مختلف، ارلن‌های کشت در دماهای ۱۵-۴۵°C گرم‌گذاری شدند. برای مطالعه اثر pH بر واکنش، محیط‌های کشت در pH های ۲-۹ با کمک محلول‌های یک‌نرمال هیدروکلریک‌اسید (HCl) و سدیم‌هیدروکسید (NaOH) تنظیم شدند. بررسی اثر هوادهی با کمک ارلن ساده و شیاردار انجام شد. تولید استیک‌اسید توسط سویه مورد نظر در فرمانتور STR (Biostat B.Braun؛ آلمان) با گنجایش ۲ لیتر حاوی ۵۰۰ میلی‌لیتر محیط کشت EYB مورد بررسی قرار گرفت. غلظت اولیه ۴٪ اتانول، pH برابر ۶/۸، دمای ۳۳°C، سرعت همزن ۲۵۰rpm و تراکم اکسیژن ۱۷۷m (حجم هوا به حجم محیط در دقیقه) در نظر گرفته شد.

آنالیز محصول: مقدار اسید و اتانول با استفاده از دستگاه گاز کروماتوگرافی گازی (Buck scientific؛ ایالات متحده) با ستون شیشه‌ای کاپیلاری (Altech؛ آلمان) سنجش شد. اندازه ستون ۲۵/۱۰ میکرومتر × ۳۰ متر و از نوع AT Wax با آشکارساز یونش شعله‌ای (FID) بود. دمای تزریق ۲۰۰°C، دمای آشکارساز ۲۵۰°C و دمای شروع ۷۰°C بود که در مدت ۵ دقیقه به ۲۰۰°C می‌رسید. گاز حامل هلیوم و فشار سر ستون ۱۳psi بود. مقدار تزریق شده از هر نمونه ۳ میکرولیتر بود [14].

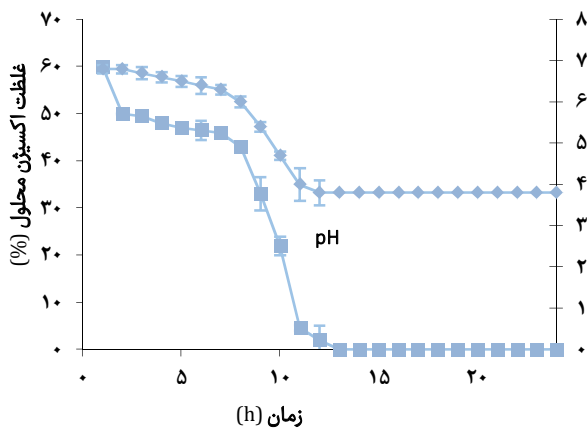
آماده‌سازی عصاره آنزیمی: به‌منظور آماده‌سازی محلول آنزیمی کشت باکتری در محیط EYB در شرایط ۱۲۰۰ دور در دقیقه به مدت ۲۰ دقیقه سانتریفیوژ شد. پس از شست‌وشو با آب، یک‌گرم از رسوب حاصل در ۱۰ میلی‌لیتر بافر پتاسیم فسفات ۰/۱ مولار، با pH برابر ۶ به‌صورت سوسپانسیون درآمد [15]. سپس سلول‌ها با استفاده از سونیکاتور ۱۰۰ وات (۱۰ دقیقه با فواصل استراحت یک دقیقه) شکسته شدند و عصاره حاصل برای بررسی آنزیمی استفاده شد.

بررسی آنزیمی: به‌منظور بررسی فعالیت آنزیم الکل‌دهیدروژناز از محلول آنزیمی (قطعات شکسته غشا) استفاده شد. اندازه‌گیری فعالیت آنزیم با روش کالریمتری با اسپکتروفتومتر انجام گرفت [15]. فعالیت آنزیمی در دماهای مختلف از ۱۰°C- تا ۶۰°C+ بررسی شد. تحمل حرارتی آنزیم الکل‌دهیدروژناز با استفاده از عصاره آنزیمی به‌دست‌آمده از سویه *Acetobacter sp.* A10 مورد بررسی قرار گرفت. بعد از قرارگرفتن سوسپانسیون به مدت ۲۰ دقیقه در دمای مورد مطالعه، واکنش آنزیمی اندازه‌گیری شد. کلیه مراحل آزمایش با ۵ تکرار انجام شد و میانگین نتایج گزارش شد. برای مقایسه، فعالیت آنزیم الکل‌دهیدروژناز از یک سویه مزوفیل نیز مورد بررسی قرار گرفت. به‌منظور بهینه‌سازی تولید استیک‌اسید توسط سویه *Acetobacter sp.* A10 از روش بررسی یک فاکتور در هر زمان استفاده شد

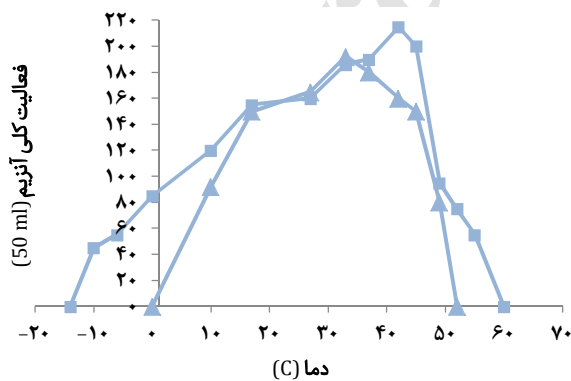
فعالیت و پایداری حرارتی آنزیم الکل‌دهیدروژناز از طریق بررسی عصاره سلولی مورد مطالعه قرار گرفت. به‌منظور مقایسه منحنی فعالیت آنزیم الکل‌دهیدروژناز از سویه *Acetobacter sp.* A10، این آنزیم از یک سویه مزوفیل نیز مورد بررسی قرار گرفت.

تولید استیک اسید در فرماتور: شرایط بهینه مشابه در فرماتور نیز اعمال شد، ولی فقط ۱۹/۴ گرم بر لیتر استیک اسید تولید شد. کاهش میزان اکسیژن محلول در محیط کشت از ساعت ۸ شروع و در ساعت ۱۲ میزان اکسیژن به حداقل رسیده و ثابت ماند (نمودار ۶). همزمان، pH محیط که در ۶/۸ تنظیم شده بود از ساعت ۸ رو به کاهش گذاشته و در ساعت ۱۲ در pH برابر ۴ ثابت ماند. همپوشانی این دو منحنی (اُفت pH و اُفت اکسیژن محلول) نشانگر زمان آغاز و پایان تولید استیک اسید توسط سویه *Acetobacter sp. A10* بود. میزان استیک اسید تولید شده در این مرحله ۱۹/۴ گرم بر لیتر از ۴۰ گرم بر لیتر اتانول بود که با توجه به توانایی این سویه در تولید استیک اسید مقدار ناچیزی است.

فعالیت و پایداری حرارتی الکل‌دهیدروژناز: آنزیم الکل‌دهیدروژناز در سویه گرمپای *Acetobacter sp. A10* در دامنه وسیعی از دماهای مختلف حتی زیر صفر درجه سانتی‌گراد فعال بود و بیشترین فعالیت را در دمای ۴۲ °C از خود نشان داد (نمودار ۷). سویه مزوفیل در دامنه دمایی کمتری نسبت به سویه گرمپای دارای فعالیت بود (نمودار ۷).

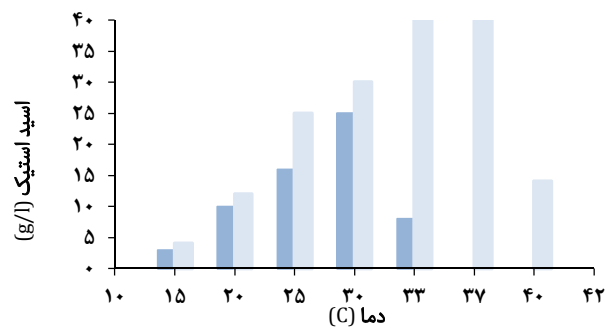
نمودار ۶: تولید استیک اسید توسط سویه *Acetobacter sp. 10* براساس تغییرات pH و اکسیژن در شرایط ثابت کشت در یک فرماتور ۲ لیتری حاوی ۵۰۰ میلی‌لیتر محیط کشت EYB در دمای ۳۳°C به مدت ۲۴ ساعت با غلظت اولیه اتانول ۴٪، سرعت همزن ۲۵۰ دور در دقیقه و حجم اکسیژن ۱۷۷۷ ml

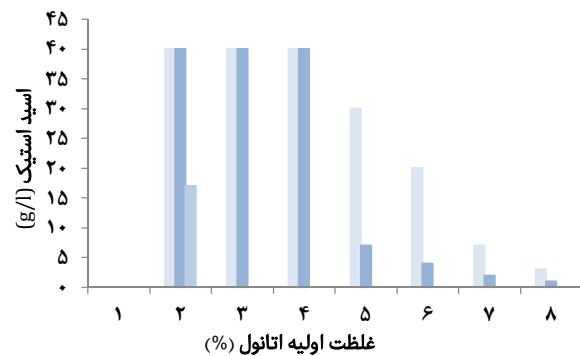
نمودار ۷: فعالیت آنزیمی کل و تحمل حرارتی آنزیم الکل‌دهیدروژناز (ADH) در سویه گرمپای *Acetobacter sp. 10* و یک سویه مزوفیل در دماهای مختلف

بحث

در حضور ۴٪ غلظت اولیه استیک اسید این سویه توانست رشد کند و ۴۰ گرم بر لیتر استیک اسید تولید کند. در مطالعات مشابهی که

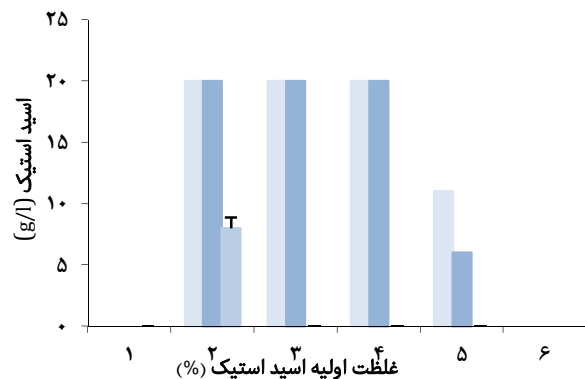

نمودار ۳: مقایسه تحمل دمایی دو سویه گرمپای و مزوفیل. سویه مزوفیل سویه گرمپای *Acetobacter sp. 10* با لحاظ شرایط بهینه pH برابر ۴ و هوادهی با سرعت ۱۵۰ دور در دقیقه در ارلن‌های شیاردار حاوی محیط‌های کشت EYB (۵۰ میلی‌لیتر در فلاسک‌های ۲۵۰ میلی‌لیتری) در مدت ۲۴ ساعت

نمودار ۴: اثر غلظت اولیه اتانول بر تولید استیک اسید توسط سویه *Acetobacter sp. 10* در ۳ دمای مختلف: ۳۳°C، ۳۷°C و ۴۰°C با رعایت شرایط بهینه. با لحاظ شرایط بهینه pH برابر ۴ و هوادهی با سرعت ۱۵۰ دور در دقیقه در ارلن‌های شیاردار حاوی محیط‌های کشت EYB (۵۰ میلی‌لیتر در فلاسک‌های ۲۵۰ میلی‌لیتری) در مدت ۲۴ ساعت

با افزایش مقدار اتانول توانایی سویه در رشد و تولید استیک اسید کاهش یافت. سویه *Acetobacter sp. A10* در حضور ۵٪ غلظت اولیه مختلف استیک اسید قرار گرفت. در شرایط بهینه در دمای ۳۳°C و ۳۷°C قادر به رشد و تولید استیک اسید بود (نمودار ۵). در حضور ۴٪ غلظت اولیه استیک اسید این سویه توانست رشد کند و ۴۰ گرم بر لیتر استیک اسید تولید کند.

نمودار ۵: اثر غلظت اولیه استیک اسید بر تولید استیک اسید توسط سویه *Acetobacter sp. 10* در ۳ دمای مختلف: ۳۳°C، ۳۷°C و ۴۰°C به محیط‌های کشت EYB (۵۰ میلی‌لیتر در فلاسک‌های شیاردار ۲۵۰ میلی‌لیتری) غلظت‌های مختلف استیک اسید افزوده شد. بعد از تلقیح کشت‌ها در ۳ دمای مختلف ۳۳، ۳۷ و ۴۰°C به مدت ۲۴ ساعت با سرعت ۱۵۰ دور در دقیقه گرم‌گذاری شدند

تضاد منافع: تضاد منافع در این مطالعه وجود ندارد.

سهم نویسندگان: فوزیه مقدمی (نویسنده اول)، نگارنده مقدمه/اروش‌شناس/پژوهشگر اصلی/تحلیلگر آماری/نگارنده بحث (۵۰٪)؛ محمدرضا صعودی (نویسنده دوم)، پژوهشگر کمکی (۵۰٪).

منابع مالی: این مطالعه از جانب هیچ سازمان یا نهادی حمایت مالی نشد.

منابع

- Garrity G, Berner DJ, Krieg NR, Staley JT, editors. *Bergey's manual of systematic bacteriology*, part C. 2nd Volume. New York City: Springer US; 2005. pp: 41-95.
- Saeki A, Theeragool G, Matsushita K, Toyama H, Lotong N, Adachi O. Development of thermotolerant acetic acid bacteria useful for vinegar fermentation at higher temperatures. *Biosci Biotechnol Biochem*. 1997;61(1):138-45.
- Kanchanarach W, Theeragool G, Yakushi T, Toyama H, Adachi O, Matsushita K. Characterization of thermotolerant *Acetobacter pasteurianus* strains and their quinoprotein alcohol dehydrogenases. *Appl Microbiol Biotechnol*. 2010;85(3):741-51.
- Saichana I, Moonmangmee D, Adachi O, Matsushita K, Toyama H. Screening of thermotolerant *Gluconobacter* strains for production of 5-keto-D-gluconic acid and disruption of flavin adenine dinucleotide-containing D-gluconate dehydrogenase. *Appl Environ Microbiol*. 2009;75(13):4240-7.
- Hattori H, Yakushi T, Matsutani M, Moonmangmee D, Toyama H, Adachi O, et al. High-temperature sorbose fermentation with thermotolerant *Gluconobacter frateurii* CHM43 and its mutant strain adapted to higher temperature. *Appl Microbiol Biotechnol*. 2012;95(6):1531-40.
- Moonmangmee D, Adachi O, Ano Y, Shinagawa E, Toyama H, Theeragool G, et al. Isolation and characterization of thermotolerant *Gluconobacter* strains catalyzing oxidative fermentation at higher temperatures. *Biosci Biotechnol Biochem*. 2000;64(11):2306-15.
- Adachi O, Moonmangmee D, Toyama H, Yamada M, Shinagawa E, Matsushita K. New developments in oxidative fermentation. *Appl Microbiol Biotechnol*. 2003;60(6):643-53.
- Adachi O, Yakushi T. Membrane-bound dehydrogenases of acetic acid bacteria. In: Matsushita K, Toyama H, Tonouchi N, Okamoto-Kainuma A, editors. *Acetic acid bacteria: Ecology and physiology*. Tokyo: Springer Japan; 2016. pp. 273-97.
- Matsushita K, Toyama H, Adachi O. Respiratory chains and bioenergetics of acetic acid bacteria. *Adv Microb Physiol*. 1994;36:247-301.
- Yakushi T, Matsushita K. Alcohol dehydrogenase of acetic acid bacteria: Structure, mode of action, and applications in biotechnology. *Appl Microbiol Biotechnol*. 2010;86(5):1257-65.
- Adachi O, Miagawa E, Shinagawa E, Matsushita K, Ameyama M. Purification and properties of particular alcohol dehydrogenase from *Acetobacter aceti*. *Agric Biol Chem*. 1978;42(12):2331-40.
- Matsushita K, Yakushi T, Takaki Y, Toyama H, Adachi O. Generation mechanism and purification of an inactive form convertible in vivo to the active form of quinoprotein alcohol dehydrogenase in *Gluconobacter*

انجام شده است سویه‌های گرم‌پای قادر به تحمل همین مقدار از اتانول و استیک‌اسید بوده‌اند^[2, 17].

بین عوامل مختلفی که بر تولید استیک‌اسید توسط سویه گرم‌پای *Acetobacter sp. A10* اثر دارند، هوادهی و میزان اکسیژن محلول در محیط کشت بیشترین اثر را دارد. در این پژوهش، بهترین شرایط هوادهی زمانی به دست آمد که از ارلن شیاردار استفاده شد، در حالی که این نتیجه در فرماتور به دست نیامد که می‌تواند به دلیل عدم هوادهی کافی در حجم‌های بالا باشد. به این معنی که اکسیژن به طور یکنواخت در محیط حل نمی‌شود. زمانی که غلظت اکسیژن بسیار کم باشد، فرآیند به‌آهستگی پیش رفته و برخی واکنش‌های ثانویه نظیر تشکیل اتیل‌استات از طریق استریفیکاسیون اتانول و استیک‌اسید^[14, 18] انجام می‌گیرد و زمانی که هوادهی بسیار بالا باشد، فرآیند به دلیل غیرفعال شدن آنزیم الکل‌دهیدروژناز به طور کامل متوقف می‌شود^[19]. این موضوع می‌تواند از نظر صنعتی مورد توجه واقع شود زیرا در عمل، سرکه‌سازی در استاتورهای بزرگ با حجم‌های بسیار بالا یعنی بالاتر از ۱۵۰۰۰ لیتر انجام می‌گیرد.

از دیگر ویژگی‌های سویه گرم‌پای بومی که می‌توان به آن به‌عنوان یکی از نتایج این مقاله توجه نمود، رشد آهسته و عدم توانایی تولید استیک‌اسید در دمای پایین نسبت به سویه‌های مزوفیل است که این عدم توانایی مربوط به عدم فعالیت آنزیم الکل‌دهیدروژناز نیست، چرا که آنزیم در دمای ۱۰°C نیز فعال بوده است، ولی در واقع باکتری در دمای پایین‌تر از ۱۵°C قادر به رشد نیست. این موضوع نشانگر عدم تولید اسید توسط سویه گرم‌پای در دمای پایین به دلیل عدم رشد باکتری است. در سویه‌های مزوفیل، باکتری در دمای پایین‌تر از ۱۰°C نیز رشد و تولید استیک‌اسید می‌کند^[14].

به نظر می‌رسد استفاده از سویه‌هایی چون *Acetobacter sp. A10* در صنعت مقرون‌به‌صرفه‌تر است، زیرا می‌تواند تغییرات ناگهانی دما در فرماتورها، که یکی از معضلات صنایع تخمیری است، و بالابودن غلظت‌های اتانول و استیک‌اسید را بهتر از سویه‌های مزوفیل تحمل کنند و بازدهی بالاتری داشته باشند. استفاده از این سویه‌ها در صنعت می‌تواند سبب صرفه‌جویی در هزینه‌های انرژی شود.

از جمله محدودیت‌هایی که برای استفاده از سویه‌های گرم‌پای در صنعت وجود دارد، یافتن سویه‌هایی است که بازده تولید بالایی داشته باشند و از طرفی میزان تغییر ژنتیکی در آنها کم باشد. به همین منظور برای رفع این مشکل پیشنهاد می‌شود که در طیف وسیع‌تری اقدام به جداسازی سویه‌های بومی و سپس غربالگری سویه‌های گرم‌پای کرده تا بتوان از میان یک جمعیت وسیع از سویه‌های استوباکتر، سویه مناسبی برای استفاده صنعتی یافت.

نتیجه‌گیری

به‌طور کلی سویه گرم‌پای *Acetobacter sp. A10* در دامنه دمایی متفاوتی نسبت به سویه‌های مزوفیل دارای فعالیت است و قدرت تحمل اتانول و استیک‌اسید را نیز تا غلظت‌های بیشتری داراست. به‌علاوه، دارای بازدهی بالاتر و نیز سرعت و توان فرمناسیون بیشتری است.

تشکر و قدردانی: با تشکر از دانشگاه پیام نور مرکز اهر و دانشگاه الزهرا دانشکده علوم زیستی گروه میکروبیولوژی.
تأییدیه اخلاقی: موردی از سوی نویسندگان گزارش نشد.

- from *Saccharomyces cerevisiae*. *J Biochem*. 1977;82(1):73-9.
- 17- Trcek J, Toyama H, Czuba J, Misiewicz A, Matsushita K. Correlation between acetic acid resistance and characteristics of PQQ-dependent ADH in acetic acid bacteria. *Appl Microbiol Biotechnol*. 2006;70(3):366-73.
- 18- Gupta A, Singh VK, Qazi GN, Kumar A. Gluconobacter oxydans: its biotechnological applications. *J Mol Microbiol Biotechnol*. 2001;3(3):445-56.
- 19- Adachi O, Hours RA, Shinagawa E, Akakabe Y, Yakushi T, Matsushita K. Enzymatic synthesis of 4-pentulosonate (4-keto-D-pentionate) from D-aldopentose and D-pentionate by two different pathways using membrane enzymes of acetic acid bacteria. *Biosci Biotechnol Biochem*. 2011;75(12):2418-20.
- suboxydans. *J Bacteriol*. 1995;177(22):6552-9.
- 13- Moghadamy F, Souodi MR, Rezvaniyan Zadeh MR, Shayesteh S. Isolation of acetic acid producing bacteria from domestic vinegar and assessment of their thermal stability. *J Sci Univ Tehran*. 2004;30(3):541-9. [Persian]
- 14- De Ory I, Romero LE, Cantero D. Modeling the kinetics of growth of *Acetobacter aceti* in discontinuous culture: Influence of the temperature of operation. *Appl Microbiol Biotechnol*. 1998;49(2):189-93.
- 15- Adachi O, Tayama K, Shinagawa E, Matsushita K, Ameyama M. Purification and characterization of particulate alcohol dehydrogenase from *Gluconobacter suboxydans*. *Agric Biol Chem*. 1978;42(11):2045-56.
- 16- Tamaki N, Nakamura M, Kimura K, Hama T. Purification and properties of aldehyde dehydrogenase

Archive of SID